

LÉLEK-ZET

*A környezetvédelmi világnap
alkalmából kiírt irodalmi pályázat legjobb művei*

PERSPECTIVA
NOVA
EGYESÜLET

LEGY BOLDOGAN ÖNHAGY!

LÉLEK-ZET

Perspectiva Nova Egyesület

Debrecen, 2021

© Perspectiva Nova Egyesület

4029 Debrecen, Baross u. 4.

perspectiva.hu

Minden jog fenntartva.

Felelős kiadó: dr. Kovács Edina elnök

Borító: Pinczésné Horváth Nóra

ISBN 978-615-01-1729-4

Tartalomjegyzék

VERSEK	6
Bukovenszki-Nagy Eszter <i>A megfelelő ideig</i>	7
Pataki Anett <i>Ha virág lennék...</i>	8
Tokai Márta <i>Lélekzet</i>	10
Kovács Marcell <i>Nyár van</i>	11
Kanyár Erika <i>Perspektíva</i>	13
Danzsé Szemlélve	15
NOVELLÁK	19
Pataki Anett <i>Az utolsó</i>	20
Ráczi Barbara <i>Séta a szarvasokkal</i>	23
Lovass Adél <i>Lilla-akác</i>	35
Varga Sándor <i>A Kisjézus születése</i>	40
Németh Fruzsina <i>Lilla Zoom technika</i>	43

Előszó

Kedves Olvasó!

Az antológia a környezetvédelmi világnap alkalmából meghirdetett pályázatunk legjobb műveit tartalmazza. Június 5-e az első, környezetvédelmi témájú ENSZ világkonferencia kezdő napján, 49 évvel ezelőtt lett hivatalos világnap. Az akkor még szokatlan fogalmak, mint globális felmelegedés, klímaváltozás, vagy a valamivel később köztudatba kerülő biodiverzitás, mára a mindennapok részévé váltak.

Az épp most napvilágot látó jelentések szerint egyre inkább úgy tűnik, a Covid-19 az emberi hanyagság miatt szabadulhatott ránk. Azonban a kutatók egy ideje arra figyelmeztetnek: a felmelegedés a paraziták terjedésének is kedvez, és az állatról emberre terjedő betegségek, amilyen a koronavírus is, komoly veszélyt jelenthetnek ránk.

E kötet megjelenésekor már 15 hónapja a koronavírus-járvány hátrózza meg az életünket. Az egészen biztos, hogy senki nem szeretne még egy ilyen pandémiát átélni. De az sem kétséges, hogy nem állhatunk vissza „csak úgy” a régi kerékvágásba – és nemcsak azért, mert ez lélekben sem lesz olyan egyszerű. Azért sem, mert muszáj nagyobb figyelmet fordítani a természeti környezetünkre, ha meg akarjuk előzni az újabb globális problémákat.

Az öntudat, az irodalom, a művészeti alkotás kizárólag az ember sajátossága. Képes lehet-e ez a tulajdonságunk segíteni, hogy jobban alkalmazkodjunk a bolygónk, a környezetünk igényeihez? Hogy jobban megküzdjünk a nehézségekkel, amilyen például a jelenlegi járványhelyzet? A következő alkotások ezekre a kérdésekre keresik a választ.

VERSEK

Bukovenszki-Nagy Eszter

A megfelelő ideig

Ha épp megfelelő ideig vagy magányos,
hallhatóvá válik,
hogy kizárólag a fenyők között
zúg olyan vadregényesen a szél.

Ha épp megfelelő ideig suttogsz,
hallhatóvá válik,
hogy suttog veled az örökzöld
egymásra hajtogatott időtlen titkokat.
és hallod, hogy pereg
a friss hajtások alatt porladó múlt.

Ha épp megfelelő ideig vagy csöndben
hallhatóvá válik,
hogy szuszognak a tenger mélyén
a puha fókabébik
háló-hálósákjuk ölelésében,
vagy talán az ágy alatt,
pamacsként egy divatos cipő orrán.

Ha épp megfelelő ideig fekszel
a kivágott fák fantomárnyékában,
a puha avarral takart
olajfoltos lábnyomodba
ragad a remény,
ha épp megfelelő ideig vagy tétlen.

Pataki Anett
Ha virág lennék...

ha virág lennék
olyan jellegtelen fajta
akkor meg sem kottyant volna nekem
ez a tél
tudtam volna, hogy vársz
te, aki nyáron öntöztél
tudtam volna, hogy évelek
szirmot bontok, bibét
szaporítanak a méhek
és tőled biztató szavakat kapok,
ha szépen kérek
jó lett volna a hó alatt
tudva, hogy vége lesz tavaszra
leveleim egy percig sem
hajlottak volna panaszra
lehet, hogy észrevetted
talán nem
én nem vagyok virág
csak jellegtelen fajta
láttad a nyomorom
és szörnyülködtél rajta
ahelyett, hogy öntözöl
vársz rám
becézel
rám se nézel, mikor öltözöl

nem tudom, mikor mész el
jobb volt, amíg nem jöhettél
jobb volt egyedül
sehova se menni
jobb volt hófödte
bizakodó
kis virágnak lenni

Tokai Márta

Lélekzet

Tudok gyerekkort túlélni,
vízen gumimatrac nélkül lebegni,
égő házasságból csecsemőstül kiugrani,
várni, remélni,
minden reggel felkelni,
lázat öleléssel csitítani,
pénzt keresni,
álmok labirintusában eligazodni,
bízni,
barátot meghallgatni,
követ kenyérrel viszonzni,
számlákról, beázásról, kinőtt cipőről gondoskodni,
fákkal beszélgetni,
egy szempár csillagos éjében magamra ébredni.

Bár tudnék csak lélegezni,
ki –
be,
ki –
be,
figyelni, ahogy a levegő áramlik,
miért olyan nehéz, ha olyan egyszerű,
csendben maradni,
engedni, hogy Fényed akadálytalanul hatoljon át rajtam,
az utadból elállni, nem árnyékot vetni,
csak lenni –
aki Vagyok.

Kovács Marcell

Nyár van

Nyár van. Írnál a rétről,
s a tóról, mely visszavár.

Melegben lassú a toll,
meg hívogat a határ,
a kalászos messzeség.

Megcsalni asztal mellől
nem szabad a júliust,
a szó jobb is, ha eldől,
te meg élvezzed a fényt,
a faltalan életet!

Járj a méhzajos kertben,
mert aztán a tél lehet
bokros ködöket terem,
s feloldja az árnyakat
kabátja sötétjében.

Akkor írf, ha ráragad
lelkedre a zúzmara!

Ha az erdők meztelen
szégyenére szél füttyül,
ha a remény sejtelem,
majd akkor írf a nyárról!

A vers nem való oda,
hol gondtalan a mosoly,
a költészet palota,
hol estélyt ad a bánat,

s a szépség vele táncol,
míg a szívről felszárad
a ránehezült sok gond.
Élvezd ki hát a nyarat,
menj a tóra, hol kacsák
nézelődnek a víz alatt,
s nyúlj el te is a parton
hol kéken dől rád az ég!
Zárd el a bágyadt mosolyt
legyen ez később óvadék,
mi kivált fagyos versből,
s télen, hidegben, sárban
melegedj e két szóban,
mit leírtál rég: nyár van.

Kanyár Erika

Perspektíva

Mint perpetuum mobile rovod köreid, Föld,
a végtelen Univerzum kiszabott pályáján.
Te egyedülálló, utánozhatatlan, magányos vándor,
gyönyörű kék Bolygó!

Tudósok hada kutatja rendületlenül a sorsod itt,
a Világegyetemben, hol szüntelen csillagok,
szupernóvák, galaxisok születnek s hunynak ki,
míg végül egy fekete lyuk magába szippantja őket.

Te, parányi pont, Föld! Aggódunk érted.
Meddig róhatod végtelennek tűnő utad,
temérdek kincseid szórva számlálatlanul.
Sok milliárdnyi élőlénynek adva otthont,
ki álmodt szőve fut, rohan, tévézik, telefonál
az önmegvalósítás kényszerébe gabalyodva.

Vajon a Teremtés koronája az ember elandalodik-e?
a síkokon hullámozó fűtengeren?
a százszorszép virágok, méhek, bogarak csillogásán?
a gyümölcsöt dajkáló zöld fák, bokrok?
az eget karcoló sziklás hegycsúcsokon?
az óceánok haragoszöld, indigókék tombolásán?
a sarki fény szivárványos, delejes vonzásán?
s a milliárdnyi ember – fehér, sárga, fekete – szépségén?

Vajon észreveszi-e a robotoló ember?
a kimeríthetetlennek tűnő adomány csökkenését,

a füvek, a virágok, bogarak, méhek pusztulását,
a tűzhányó kihunyását, a fák, bokrok elszáradását,
az óceánok szennyhullámain, a hegycsúcsok mállását?

Hiába tudósok, kutatók riadója?!

Földanya sóhajt! Földanya beteg!
Szeméthegek, meddőhányók,
murva- és kőbánya sebek,
olajtól habzó tengerek
szennyes árja változtatja
élhetlenné anyaföldem,
lehetlenné téve létezésem.

Lehetlenné téve létezésem.

Danzsé

Szemlélve

Könnyezik az ég.

Méla szomorúság a lelkemben.

Apró cseppekben hullnak a szélvédőre, tiktakol az esőmosó.

Elhomályosult szemmel várok a zöldre.

Túlzsúfolt helynek tűnik most a város.

Itt születtem, mindig is itt éltem. Ide kötnek élményeim.

Hosszú sorok minden sávban, még várakozunk, ki mire gondolhat?

Karácsonyi beszerzés utolsó rohama, mi az, amit még nem vettem meg?

Majd akkor derül ki, amikor hiányozni fog, mikor már késő lesz,

Főzés, sütés, ajándékcsomagolás közben?

S a szánk előtt a maszk. Mikor emberek közé mégy, vedd fel!

Ez már a második hullám, vajon mennyi lesz még?

Ha lehet, ne menj közel, nagy ívben kerüld ki az embereket,

Ne érij hozzá, ha nem fontos, ne is mozdulj ki a lakásodból!

Minden nap fertőtleníts, szellőztess, jönnék a jó tanácsok.

Bírd ki a bezártságot, az elszigetelődést és várj!

Nem hiszem el! Ez velünk történik?

Ez nem lehet, ilyen csak a filmekben van.

Micsoda év volt ez a 2020-as év.

Megrendítő, beleremegett a világ.

Kirekesztő elfordulás, karantén, tiltott idő, kijárási tilalom.

Fel sem lehet fogni, valóban velünk történik, vagy csak álmodom?

Ez a világjárvány megváltoztatta világunkat.

A covid és a mutáns változatai, itt, köztünk.

Meg tudunk vele birkózni? Le tudjuk győzni?

Jönnék a mindenféle vakcinák, ki kapja meg, és kit hogyan véd

meg? Meddig hatásos?

Elvesztettük a régi szép életünket, milyen lesz az új, hogyan alkalmazkodunk hozzá?

Bizonytalanság, félelem a betegségtől, a bezártságtól.
A halál itt jár közöttünk. Előkerülnek a próféciaák, jósok és jóslataik.

Sok az ismert és ismeretlen ember, akikért a harang szól.

Nincsenek rendezvények, létszámstop van a temetéseken is.

Nincs kézfogás, ölelés, csók.

Hosszan csak telefonon beszélhetsz. Az idősek külön időszámban vásárolhatnak.

Néma elfordulás, elvonulás.

Ha biztonságban akarsz lenni, ki se mozdulj otthonról.

Kerüld a vizsgálatokat, a kórházakat!

Veszélyes! Nem érted? A vírus nem játék. Életeddel fizethetsz, ha nem vagy résen!

Jobbik eset, ha online tudsz dolgozni.

Kisgyermek az iskolában, a gimisek otthonról tanulnak.

Tönkrement családok, munkanélküliség, hanyatló gazdaság.

Online vásárlás és raktárkoncertek. A kultúra már csak a világhálóról érhető el.

Mindenkinek van egy rossz hírem.

A vírus dolgozik, nem áll le, minél jobban félsz, annál jobb neki.

Te gyengülsz, ő erősödik.

Korosztályok elhatárolódnak egymástól, de így is veszély van.

Új változatok jelentek meg.

Sóhajtok. Mikor kapjuk vissza régi életünket?

Annyira természetes volt, nem gondoltuk, hogy másképp is lehet.

Éltünk, mint hal a vízben, szabadon.

Megváltozott életvitelünk, értékrendünk.

A legfontosabb az életben maradás. Az élet élni akar!

Az egyén keresi a válaszokat, hogyan alakul a jövő?

Merre a szabadulás útja?

Valaha kijutunk ebből az egyirányú csatornából?
Miért kapta a világ ezt a csapást?
Nagyon sok bűne van az emberiségnek.
Ember-ember ellen, eszmék-eszmék ellen.
Álnokság, pénzéhség, hatalomvág.
Felelőtlenül pusztítjuk a Földünk ökológiai világát.
Aki tehet érte, vajon mindent elkövetett-e, hogy ne így legyen?
Óh, Istenem! Te tudod, hogy mi folyik itt? Hát nincs feloldozás?
Mindenki egyformán szenved vagy gonosz tetteinek súlya szerint?
Mit tehetünk ez ellen?
Mindenkinek van egy jó hírem.
Kezdj el változni! Először magadat kell felkészíteni.
Alapigazság, ha szeretet él a szívedben, figyelemmel fordulsz
embertársaid felé,
Minőségi időt töltesz családdal, tiszteletet megadod magadnak
és másoknak,
Ha eltölt a MI érzése, már nem vagy egyedül.
Életigenlésemhez hozzátartoznak a gyermekkori emlékkönyvem-
be írott rövidke sorok.
Édesanyám mondta, így került a fontos gyűjteménybe:
„Higgy, remélj és szeress, e három kincset keresd!
A hit erősít, a remény éltet, a szeretet boldogít.”
Egy életen át adott nekem muníciót.
Édesanyám már nem él, de sokszor gondolok rá, mert a szeretet
nem halandó.
Tudatosan élj! Tartsd be az egészségügyi szabályokat is! Legyen
saját napirended!
A testünket védjük, de mi lesz a lelkünkkel?
A sorskerék forog-forog, amit én magam irányítok. Régi mondás
anyámtól:
Mindenki a maga életének kovácsa.

Egy pofont már kaptam a koronavírustól, átvonult rajtam, mint
egy buldózer,
De nem terített le! Túléltem, de a világjárvány tovább tombol.
A bezárt világ egyszer megelégteli és kitör.
Mit tehetek ebben a helyzetben?
Türelem és tudatosság.
Javítsad az állóképességedet, és védelmi rendszeredet erősítsd,
hogy elkerüljenek a vírusok!
Csináld azt, amire eddig nem volt idő, de ott volt benned.
Keress régi-új utakat, amit szeretnél, valósítsd meg!
Én újra kezdtem festeni, pedig negyven évig szunnyadt bennem.
Nagyon élvezem a versírással együtt, ami szintén el volt rejtve a
tudatalattimban.
Már csak a gitáromat kell elővennem, és visszatérek ifjúkoromba.
A pandémiás időn túl örömtáncre járok és úszni rendszeresen.
Nagyon hiányzik a víz!
Sokszor gondolom azt, hogy Istenem, életem a kezekben van.
Tégy belátásod szerint. Elfogadom bölcs döntésedet.
Addig is igyekszem úgy élni, hogy igaz legyek. Nem magam miatt
aggódom.
Tudom, hogy a családomnak még szüksége van rám.
Az oltóanyagok fejlesztése még folyamatban van, addig bármi
lehetséges.
Rajtam kívülálló okok miatt, sajnos mégis elveszhetek?
Könnyezik az ég.
Méla szomorúság a lelkemben.

NOVELLÁK

Pataki Anett

Az utolsó

A magány nem a társaság, hanem a szándék hiánya.

Guillermo Maldonado

Már sokadik napja volt, hogy megnyitott a kiállítás, de még mindig nem hagyott alább a látogatók száma. Volt, aki többször is visszatért, hogy újra meg újra végigjárja a hideg, hófehér márványpadló kilométereken át kanyargó útját. A folyosó tágas volt, a galériának nem voltak falai. A képek életnagyságú nagyításban lógtak a levegőben. A látogatókat rendszeresen felkérte egy hang, hogy ne érjenek a képekhez. A Nő és a Férfi sem először jártak itt.

Éppen az egyik nagyobb terem közepére helyezett műbőr pihenőn ültek, hallgatták a madárdalt, és csendben figyelték a képet. Az Öreg már elsőre észrevette, de csak mostanra tudta teljesen megfigyelni, és megérteni őket. A Férfi szerette a Nőt. Időnként ránézett, de nem zavarta meg. Karján drága óra pihent, amire egyszer sem pillantott rá. Úgy tűnt, élvezi a kettesben töltött időt, még ha mégoly csendes is. A kiállítás napról napra kevésbé kötötte le. Hogy mire gondolt azokban a hosszú órákban, amiket együtt töltöttek el itt, az Öreg nem tudhatta. Talán minden gondolata a Nő körül forgott: hallgatta ahogy lélegzik, ahogy elegáns ruhája suhog egy-egy mozdulatnál, ahogy a cipője sarka koppan a kövön; fürkészte a semmit el nem áruló arcát, vagy a keze mozdulatait; minden erejével igyekezett megérezni a teste melegét, ha elég közel kerültek. Így szeretünk bele valakibe, akit nem is igazán ismerünk.

A Nő egyszer sem nézett a Férfira, mióta megérkeztek a galériába. Nem illett odabent beszélgetni, és ez a látszólag könnyen megszeghető szabály pajzsként vonta őt be. Többen is sugdolóztak,

ahogy elhaladtak a képek előtt. „Mi lehet ez?” „Fogalmam sincs.” – és hasonlók lengték körbe őket. A suttogás lágyan, de határozottan szaladt végig a hatalmas termen. A Nő sem nézett az órájára soha. Volt, hogy a cipője orrát nézte, máskor a többi látogatót, de leginkább egy-egy képbe mélyedt bele. Az Öreg nem tudhatta biztosan, de úgy gondolta, a Nőt megbabonázhatta a képekről sugárzó magány. Az, aki önként vont maga köré a hallgatást, azokat figyelte, akik számúzetésben és kényszermagányban tengették utolsó napjaikat.

A képek alakjai kétségbeesetten próbáltak kommunikálni a levegőben és a föld alatt egyaránt – mindhiába. Karjaik kinyúltak a légüres semmibe, vagy éppen a sötét föld alatt keresték a hasonlót. Fontos üzeneteket akartak továbbítani, vagy csak az érzéseiket: a félelmüket és a bánatukat – nem tudni. Már nem értjük őket, és talán sosem értettük őket, máskülönben nem pusztultak volna ki.

Kis notesz került elő a Nő táskájából, amibe írni kezdett. A Férfi kíváncsian hajolt közelebb, mert azt remélte, a Nő neki ír valami kedveset, amit egyébként nem tudna kimondani. Sokáig silabizálta a folyóírást, amivel a Nő ujjai olyan fürgén írták tele a lapokat, akár egy gép. Arra juthatott, hogy még ha olyan nyelven is van, amit ismer, akkor sem tudja elolvasni. Széles vállát leengedte, a várakozás elhagyta a testét, amit visszafoglalt az enyhe csalódás. A Nő mindközben fel sem pillantott, csak buzgón jegyzetelt. Hogy világmegváltó ötlete támadt, vagy azért írt olyan sebesen, hogy kiírja magából a fojtogató érzéseket, még mielőtt könnyekre fakadna, azt sem a férfi, sem az Öreg nem tudhatta.

A Nő nem is akarta, hogy tudják. Ő is csalódott. Már nem először találkozott a Férfival, de mindig csak ebben a galériában. Az önként vállalt hallgatás volt a próba; a Nő olyan embert keresett maga mellé, aki szavak nélkül is megérti. Akinek elég csak a kezét nyújtania, akár a képeken lévő ősi alakoknak, és a másik min-

dent megért. Bár nem nézett a Férfira, mindig megérezte, ha az őt nézi. Ez lassan kellemetlenné vált számára. Ha a Férfi megértené, nem kellene folyton őt néznie. A kendőzetlen pillantásoktól olyan érzése támadt, mintha egy napilap lenne az arca helyén, vagy egy pályaudvari kijelző, amit az emberek hosszasan tanulmányoznak, mielőtt megtalálják az információt, amit kerestek.

Úgy tűnt, a Férfi még nem lelt rá arra, amit keresett, így a Nő sem. Mindketten nagyot sóhajtottak, amikor a Nő befejezte az írást. Néhány látogató feléjük is fordult. A Nő gondosan becsukta a noteszt, amibe a fejében kavargó gondolatokat vetette, és biztonságba helyezte őket a táskája rejtekében. Ezután felállt és a kijárat felé indult. Nem nézett a Férfira, de az rögtön követte őt.

Másnap a Nő egyedül tért vissza a galériába. Hangtalan cipőben, egyszerű öltözékben járta a folyosót, méterről méterre haladva. Még zárás előtt is ott volt, pedig a látogatók nagy része a kései órákban már hazatért. Az Öreg odasétált a Nő mellé, és együtt nézte vele a képet, ami előtt, ha jól számolta, a könnyező Nő már másfél órája állt. A képen lévő alak ezer karja nyúlt az égbe, mintha fohászkozna. Már senki sem hallotta. Zöld koronája megritkult, gyökerei elszáradtak. A kép alatt az állt: *Az utolsó.*

RÁCZ BARBARA

Séta a szarvasokkal

Beszív és kifúj, beszív és kifúj.

Már el is felejtettem milyen mámorító érzés úgy levegőt venni, hogy nem akadályoz benne semmi sem. Nem kell szűrős tekintetektől és pénzbírságtól tartanom a csupasz arcom miatt és nem furakszik be az orromba a benzingőz szűrős szaga, a fülemben pedig a város folyamatosan nyüzsgő hangzavara.

Tájfutás a világ egyik leggyönyörűbb és legérintetlenebb természetvédelmi területén. Régi vágyam volt, hogy ezt egyszer átélhessem. Mindentől és mindenkitől távol csak én lehessen meg a két lábam és a természet. Mindig úgy gondoltam, hogy remek kikapcsolódás lenne. Nem mellesleg pedig kiváló lehetőség az önmegvalósításra és arra, hogy kiderítsem megállnám-e a helyemet távol a kényelmes otthonomtól.

Sokáig halogattam a megvalósítását. Mindig voltak fontosabb teendőim, egyszer a tanulásra, a barátokra, majd a munkára, a párkapcsolatokra és az életem egyéb apró feladataira fogtam miért nem jó éppen az időzítés. Az elmúlt évek szörnyűségei viszont rádöbbenettek arra, hogy bármikor bekopogtathat az ajtómon az a pillanat, amin túl a meg nem valósított álmaim már mit sem érnek majd.

Így hát megérkeztem ebbe a kicsattanó, harsány zölden susogó, végeleáthatatlan erdőségbe, egyik lábamat teszem a másik elé és feltem szinte mosolyog a ragyogóan kék ég.

Ma a rövidebb futópályát választottam, amire a szállodában is felhívták a figyelmemet, miszerint a kezdőknek ideális választás. Hosszú, elnyújtott emelkedőkkel vezet fel a hegyekbe, de a nehezebb szakaszok között megcsodálhatom az éppen virágzó gyümölcsös ligetet, a különleges alakú, fehér sziklakitüremkedéseket, az

egykori földvár sáncainak maradványait, majd szusszanhatok egyet a régi kolostor romjainál. Különös, hogy bár egy természetvédelmi területről beszélünk, aminek a fő jellemzője ugyebár az érintetlenség mégis az idők folyamán az ember valamilyen formában azért rajta hagyta a keze nyomát a tájon.

Szeretném végigkocogni a távot, de jobban hajt a kíváncsiság így a szép helyeken megállok nézelődni is. Ha már egyszer végre elszántam magam erre a kalandra azt hiszem, bűn lenne, ha nem így tennék. Az utamon szinte végig elkísér a patak csobogása, körülöttem vidáman dalol az erdő összes szárnyas lakója és a zsigereimben érzem, ahogy a tavasz újra életre kelti a tájat. Talán, nem hiába mondják ilyenkor, hogy szinte zsong az élet, hiszen nem kell a szemekkel látnod, akkor is a részese vagy valami megfoghatatlan és benned lakozó ősi ösztönön keresztül, annak, ahogy új élet kezdődik körülötted.

A nap már túlvan a delelőjén, mire a fennsík szélén lévő romokhoz érek. Az egykori négyzet alakú udvar közepén még mindig látható a kút, mellette elhajlott törzsű, girbegurba fa tör az ég felé. A falak nagy része már ledőlt, legfeljebb csak az alsó egy-két méter áll már belőlük. Körülöttük szerteszét hevernek a jobb napokat is látott kőfaragványok, borostyán kapaszkodik a még megmaradt csonkokon és helyenként alacsony bozótos nővi be az árnyékosabb helyeket. Vastag törzsű tölgyfa tör elő a konyha padlójából és gyönyörű nyírfa terjeszti ki hatalmas ágait az egykori szerzetesi cellákra. A növényzetben apróbb állatok élnek mindennapjaikat, fennhangan hirdetve, hogy az ember itt már csak látogató lehet. Távobabb, a kolostor mögött lévő gazdasági épületeket innen nem is lehet látni, rég benőtte őket a rengeteg. Csak a kápolna falai küzdenek továbbra is az idő kíméletlen vasfogával szemben, és a szentélyhez közelítve szinte még teljes magasságukban állnak a robosztus kőfalak. Régen bizonyára csodaszép látványt nyújthatott, de mára a termé-

szet uralkodik ott, ahol egykor Isten lakozott. Viszont így talán még megkapóbb a látványa.

Egy pillanatra megállok a szentély közepén és csukott szemmel hallgatom ezt az elvarázsolt világot. Elképzelem mikor még szerzetesek lakták, akik szintén a lakott településektől távol, a természet ölelésében akartak hasznos életet élni, növényt termesztettek, halastavakat létesítettek, gyümölcsöst ültettek, hogy gazdálkodhassanak. Csak annyit vettek el amennyire valóban szükségük volt, a többit meghagyták az élővilágnak. Más világ volt, mondanák az idősek, majd nagy sóhajtással és csalhatatlan bölcsességgel éreztetnék, hogy bár a régmúlt békés aranyfénybe öltözik, ahová mind visszavágyunk, azért valahol mégis csak csalóka délibáb marad.

A fületem újra megüti a víz vidám zenéje és a kápolnát hátrahagyva a forrás keresésére indulok. A hotel brosúrájában olvastam, hogy a közelben kell lennie valahol.

Távolabb találok egy vékony kitaposott ösvényt, amin elindulva a zúgás tovább erősödik. A fennsík oldalában kicsit lejjebb ereszkedve a fák ritkulni kezdenek, szépen lassan átadva a helyüket egy picike tisztásnak, ahol gyönyörű fehér vadvirágok hintik be a zöld mezőt. A füves terület szélén, magasan a sziklafalból zubogva tör elő a forrás. A kezemet a fehér habok közé nyújtom, és sziszegve állapítom meg, bizony csontig hatolóan hideg, majd a tenyeremben felfogok egy kevés vizet és a számhoz emelem. A kis útikönyvben azt írták, hogy egy szentet itt öltek a vízbe és a középkorban ezért csodatévő erejűnek tartották. Gyógyított kórságot, fogyatékoságot és a lélek bajait egyaránt. Ennek ellenére egy ideig tétován állok a maréknyi folyadékkal, végtére is manapság ritka madár az ivásra is alkalmas folyóvíz a természetben. Nem lenne szerencsés ennyire távol a civilizációtól összeszedni bármilyen cseppfertőzéssel terjedő betegséget. Másrészről viszont kalandozni jöttem, nem azért, hogy racionális és kételkedő gondolatokkal romboljam ezt a csodás

napot. Egy hajtásra lenyelem az egészet, még a fogam is megsajdul, ott ahol a jeges víz hozzáér, nem is szólva a torkomról. Sebaj, emlémem ennél nagyobb problémám nem lesz belőle.

Kicsit távolabb a forrástól letelepszem a napsütésben úszó tisztásra és kipakolom a mai napra szánt ebédemet. Az előkészületeket nem vittem túlzásba, végtére is nem fogom itt tölteni az egész napot. Szokványos szalámis szendvicset csomagoltam a hotel reggelijéből, amiben nincs semmi különleges, de itt valahogy mégis finomabbnak érzem, mint reggel abban az elegáns étkezőben.

Ebéd után elheveredem kicsit a magas fűben és a virágtengerben. Most még csak meg sem fordul a fejemben az itt lakozó veszelvényes rovarvilágtól való félelmem, pedig otthon állhatatosan védelmezem a birodalmamat mindenféle ízeltlábúval szemben. Mindenhonnan a béke és a nyugalom árad felém és egyfajta csendes időtlenség. Tudom, hogy ez a hely már jóval a születésem előtt itt volt és valószínűleg még sok-sok évezreddel utánam is létezni fog. Megnyugtató, de ugyanakkor rettentően ijesztő gondolat. Egyrésztől jó, hogy úgy érezhetjük, vannak biztos dolgok az életben, másrésztől félelmetes azzal szembesülni, hogy mennyivel hatalmasabbak a hegyek, a vadon és a vizek, mint mi emberek. Bár tudom jól, hogy minket sem kell félteni ezen a téren, mert semmi sem állhat a gazdasági fejlődés, az épülő gyárak, lakóparkok és autópályák útjába, még a különleges természeti értékek sem. Pedig a legtöbbször ösztönösen érezzük, hogy az ilyen háborítatlan vadonban már egy virág letépése, vagy akár egy fa kidöntése is bűn lenne.

Itt fekszem és érzem olyan hely ez, amiket az emberek régen szentként tiszteltek, először az itt lakó vízi szellemek és istenségek, majd az itt megfulladt szent miatt. Háborítatlan vidék ez, ami csökönyös közönnyel szemléli a körülötte folyamatosan változó emberiséget és kérlelhetetlenül őrzi tőlünk a saját titkait, mi pedig megtorlásul folyton folyvást a vesztére törünk.

Hatalmas bődülés, valamiféle különös állati hang riaszt fel. Azt hiszem egy kicsit elbóbiskoltam. Riadtan ülök fel és körbe nézek, de nem látok semmi szokatlant. Az üvöltés megismétlődik, hosszan elnyújtva és keservesen, mint egy földöntúli hang. Ijedtemben felugrok és felkapom a táskámat, de továbbra is a hang forrását kutatom, miközben az agyam azt kiabálja, fuss vissza az úton és ne nézz hátra. Itt valami veszély leselkedik és te egyedül vagy, inkább menekülj. Távól mindentől a túlélési ösztön kellene, hogy vezéreljen, de az emberi kíváncsiság, mint tudjuk sokszor sokkal erősebb, mint az ösztön. Ez a kíváncsiság kezd a hang irányába hajtani, át a tisztáson, be a fák közé végig a patak mentén. A növényzet egyre sűrűbb lesz, a hang pedig egyre erősebb, amihez furcsa zacskószerű zörgés társul. Ágak cibálják a hajamat, a pólómat és egyre többször kapja el a sok bogáncs a bokámat. Határozottan nem turistáknak vagy kezdő erdőkerülőknek szánt terepre tévedtem.

A patak hirtelen kicsit kiszélesedik és a szemközti parton megpillantom végre a rettenetes üvöltés gazdáját. Egy gyönyörű és méltóságteljes szarvasnak kéne előttem állnia, ám az agancsaira, a fejére és a nyakára tekeredett fekete sitteszszak miatt csak egy ijedten táncoló, megvakult szerencsétlen állatot látok. Földbe gyökerezik a lábam és a torkomban dobogó szívemmel egy pillanatig tanácstalanul álldogálok. Zakatol az agyam, mit tegyek, csak segítenem kéne rajta valahogy! De mi lesz, ha megvadul és nekem ront? Viszont az is biztos, hogy nem tudnék azzal a tudattal élni, hogy magára hagytam egy ilyen kiszolgáltatott állatot. Soha többé nem aludnék nyugodtan.

Kicsit feljebb egy kidőlt korhadt fa törzse keresztezi a patak medrét, nem tűnik egy életbiztosításnak, de jelenleg nem nagyon válogathatok a lehetőségek közül. Négykézlábra ereszkedve átaraszolok rajta, amilyen gyorsan csak tudok, majd a túlparton megpróbálok szépen lassan közelíteni a szarvashoz, aki továbbra is ide-oda

rángatva a fejét próbál megszabadulni a műanyag szeméttől. Már csak egy karnyújtásnyira van tőlem, mikor egy ág élesen recsen a lábam alatt. Az állat megmerevedik és rögtön utána fejvesztett menekülésbe fog egyenesen befelé a rengetegbe. Csak egy pillanatig tétovázom és én is utána rohanok.

Fák és bokrok csapkodnak minden lehetséges szögéből, többször majdnem elesem, mégis tudom követni a szarvast. Valószínűleg az, hogy nem lát az én malmomra hajtja a vizet. Úgy érzem már vagy egy órája üldözöm, de az is lehet, hogy az izgalom csapja be az időérzékeimet. Azt hiszem, már rég nem tudom, merre járhatunk. Egyszer csak ritkulni kezd az aljnövényzet, de a fák továbbra is sűrűn állnak. Szürke, félig összerogyott kicsi kőházak bukkannak elő, talán újabb romok lehetnek, amiket még a kirándulók sem ismernek, mert nem nagyon látni ide vezető csapásokat. A szarvas a vak rémülettől hajtva véletlenül az egyik félig leomlott házba rohan, aminek jóformán már csak két fala áll, végül nekiütközik a saroknak ezért gyorsan megpördül, és előre szegezi az agancsait, jelezve, hogy ő bizony nem adja meg magát harc nélkül. Pár lépésre tőle én is megtorpanok és halk hangon csitítgatni kezdem, bár nem hiszem, hogy ez bármelyikünkön is segítene. Próbálok óvatosan közelíteni hozzá és remegő kézzel nyúlok a fekete fürmedvény után, miközben a távolság köztünk egyre csak fogy. Már csak egy hajszál választ el a sikertől, de hirtelen megremeg a lábam alatt a talaj, elvesztem az egyensúlyomat és magába ránt a mélység.

Rettenetesen fáj a hátam és zúg a fejem, ahogy kinyitom a szemem. Feltekintek és látom a hatalmas lyukat a fejem felett tátongani, amin keresztül beestem ide. Remek, valószínűleg az épület pincéjében vagyok, ami úgy döntött pont alattam fog beszakadni. Szépen lassan felülök és reménykedem, hogy nem tört el semmim. Keserű kis nevetés szakad ki belőlem, ahogy megpillantom a jobb kezemben szorongatott sitteszásákot. Vajon milyen képet vághatott

a szarvas mikor végre lekerült a fejről a béklyó, de nem állt előtte senki? Talán azt hiszi csoda történt. Hisznek egyáltalán az állatok a csodákban? Mindegy is, valószínűleg már árkon bokron túl jár.

Miután meggyőződöm róla, hogy az ülés már remekül megy, nekiveselkedem a felállásnak. Éles fájdalom nyilall a jobb térdembe, valószínűleg jobban bevartem, mint elsőre gondoltam. Körbe sántikálok a helységben, de nem találok sem lépcsőt, sem létrát.

Érzem, ahogy kezd emelkedni a pulzusom, de tudom még nem szabad pánikba esnem. A fejem fölött lévő padló nem lehet messzebb másfél méternél, meg kell próbálnom kimászni valahogy. Elkezdem egymásra halmozni a pincében lévő törmelékeket és köveket, viszont mivel a lyuk a szoba közepén van, nem tudom hozzátámasztani őket semmihez, így nem lesz valami magas a tákolmányom és sajnos minduntalan összedől, ha ráállok. A sírás kerülget, és a torkomat szorítja a kétségbeesés. Nem, még nem adhatom fel, kell, hogy legyen kiút.

Ha ki tudnám szélesíteni a lyukat a pince egyik faláig, ott talán ki tudnék mászni. Kövekkel kezdem dobálni a rés szélét, hogy kilazítsam az alapot, de az meg se mozdul. Még egy dobás és forró könnycsík szántja fel az arcomat, aztán artikulálatlan üvöltés szakad ki belőlem és a földre rogyom. Üvöltök szakadatlanul, hátha meghallja valaki, de nem érkezik válasz, sem segítség. Hangosan zokogom és átkozom magamat, a briliáns ötleteimet, a tájfutást, az erdőt és mindenek előtt a szarvast, aki valószínűleg vígan éli világát én meg itt fogok elpusztulni ebben a sötét pincében, míg egy erre tévedő túrázó meg nem találja a csontjaimat. Hogy gondolhattam, hogy egyedül vágok neki a rengetegnek, bele sem gondolva a következményekbe. Hogy gondolhattam, hogy megküzdhetek egy olyan őserővel, ami már nálam sokkal tapasztaltabbakat is elpusztított. Hányszor olvastam vérfagyasztó cikkeket, vagy hallgattam borzalmas híreket túrázás közben eltűnt emberekről, hegyeken rekedt hegymászókról, vagy barlangokba szorult kirándulókról.

Kezd egyre sötétebb lenni, szinte már az orromig sem látok a föld alatt, de kint még pislákol a fény a fák koronáján. Megborzongok a gondolatra, hogy itt kell töltenem az éjszakát. Még tüzet sem tudok gyújtani és bár a hátizsákomban lévő kabátot magamra vettem, nagyon úgy tűnik lesz még itt ennél hidegebb is. Jelenleg két halálnemből választhatok, vagy halálra fagyok vagy széttépnek a vadállatok. Igazság szerint azt sem tudom élnék-e erre felé egyáltalán ragadozók, de amilyen szerencsém van valószínűleg igen.

Egyre közeledő tompa puffanások ragadnak ki az önsajnálattomból. Megcsillan a reménysugár és újra kiabálni kezdek, mikor is váratlanul egy nagy fatörzs egyik vége puffan mellettem a padlón. Hitetlenkedve állok és bámulom a hasadékot, de nem látok senkit körülötte. Szép nagy fa, nem rég dőlhetett ki, még a korhadás nyomai sem látszanak rajta. Felveszem a hátizsákomat és pár kővel kitámasztom, a fatörzs padló felőli végét. Talán kitart, míg felérek. Istenem add, hogy kitartson, míg felérek. Összeszorított fogakkal haladok felfelé a törzsön. A térdem rettenetesen fáj, de inkább a mászásra koncentrálok és próbálok kitörölni a fejemből a fenn várakozó sorozatgyilkos képét, aki zsákba csavart szarvasokkal csalja csapdába a végtelenül naiv áldozatait.

Amint elérhető közelségbe kerül, megragadom a legközelebbi fűcsomót és kirántom magam a felszínre. Kedvem lenne megcsókolgatni a földet is, de a mozdulat közben ismét felvillan egy lehetséges gyilkos képe és riadtan pásztázni kezdem a környéket.

Szürkületi félhomály terjeng mindenhol, így első pillantásra fel sem tűnik a ház maradványain túl álldogáló agancsos négy lábú.

Nem akarom elijeszteni, de muszáj közelebb araszolnom hozzá, olyan fenségesen áll itt mindennek a közepén. Mikor már csak egy lépésre van tőlem, találkozik a tekintetünk, de nem hátrál meg, sugárzik a szeméből és az egész tartásából a tudat, hogy kettőn közül ő az, aki uralja ezt a tájat.

– Te voltál az, a zsákkal a fejedben ugye? Visszajöttél értem, hogy segíts. De hogy csináltad? – suttogom.

Itt-ott megzörren az avar és előlép három másik kisebb és jól láthatóan fiatalabb szarvas is.

– Hívtad a többieket. Hát ez hihetetlen.

A pillanat megtörik, az állatok hátrébb rebbennek, de még mindig látótávolságon belül maradnak.

Az este kíméletlenül közeleg, az erdőben már jóformán sötét van és gőzöm sincs, merre lehetek én és merre lehet az út, amin talán visszatalálhatnék a faluba. Nagyszerű, hogy kijutottam a föld alól, de most hogyan tovább? Talán ha megpróbálnék visszatalálni a patakhoz az segítene.

Bizonytalanul elindulok abba az irányba ahonnan talán jöhettem, de pár lépés után újra felharsan mögöttem a már jól ismert szarvasbögés hangja. Visszafordulok és látom, hogy engem figyelnek, majd lassan elindulnak az erdőben.

Egymást kergetik a fejekben a gondolatok, de mégis az a leghangosabb, amelyik arra biztat, hogy kövessem őket.

Tisztes távolságból figyelem a csordát és fájdalmasan meresztem a szememet az egyre sötétedő rengetegre. A szél felerősödik, és baljós zúgással tölti meg a vadont, a fák keserves nyikorgással és zörgő ágakkal felelnek rá, majd számtalan apró kis nesz üti meg a fületem, amiket nap közben még egyáltalán nem hallottam. Zsákmányszerzésre indul a bagoly és a róka, varacskos disznó zörgeti az avart és vonuló őzek agancsai ütődnek a bokrokra. Valahol azt olvastam az erdő éjszaka él csak igazán. Most már értem miért, és azt is, hogy külön felhívják a turisták figyelmét arra, hogy még sötétedés előtt érjenek vissza a szállásra, ha nem akarnak megrázóbb élményekkel hazatérni.

Minden igyekezetem ellenére többször megbotlom, már jóformán semmit sem látok. A félelem szorítja a szívemet és reményte-

lenül markolászom a sajtó térdemet. Lelki szemeim előtt már az utánam küldött kutatócsapatokat látom és a bizonyosságot, miszerint tényleg itt fogom tölteni az éjszakát. Ekkor érzem, ahogy egy agancsos fej siklik a jobb kezem alá, majd ugyanígy a bal alá is egy. Gyengéden húzni kezdenek, én pedig óvatosan lépkedek ráhagyatkozva a két önkéntes támaszomra, és ha jól hallom az előttem surranó harmadikra és negyedikre.

Nincs időm hitetlenkedni és azt taglalni magamban, hogy ez képtelenség, ilyesmi nem történhet meg, az állatok ösztönösen félnek az embertől, amire évezredek tapasztalatok alapján felépített jó okaik vannak. Sosem vezetnének ki senkit a sűrű sötét rengetegből, csak azért mert az egyikőjük fejéről lehúztak egy zsákot. A túlélési ösztönüknek felül kéne írnia minden mást, mivel ez a túlélésük záloga, ám ők mégsem így tesznek. Minden félelmüket sutba vágva segítenek rajtam, úgy ahogy én is segítettem a társukon.

A lábam alatt lassan megváltozik a talaj, már nem akadok el minduntalan egy-egy bozótban, csak a száraz levelek zörgése kíséri a lépteimet, végül pedig azt is felváltja valami jóval keményebb, amin a paták hangosan koppannak. Nem akarom túlságosan elbizni magam, de szinte teljesen biztos vagyok benne, hogy aszfalton sétálok, vagyis jó esélyem van rá, hogy errefelé autók is járnak.

Kopp-kopp-kopp, három szarvas lépteinek zaját veri vissza az út és az én cipőim dobbanását. Már tudom, hogy nem lesz semmi baj, nem veszek oda a sűrű vadonban és nem szaggatnak szét a vadállatok sem, mert az erdő három királya kísér, biztonságban vagyok, innen már csak az útra kell koncentrálnom és haza találok.

Két éles fénysugár szakítja ketté a sötétséget, egy pillanatra a szemem elé kapom a kezeimet, nehogy megvakuljak a hirtelen fényességtől. Berregő motorú régi furgon áll meg előttem és a száloda egyik túravezetője kiabál ki a kocsiból.

– Hála az égnek, hogy megvan! Már attól féltem a nyakát törte valahol a nagy futkosásban!

– Nincs semmi bajom a szarvasok segítettek kijutni az útra!

Összehúzza a borzas szemöldökét és meredten néz rám.

– Miféle szarvasok?

Riadtan nézek körbe és valóban egy szál magamban állok az út közepén.

– Az előbb még itt voltak.

– Hát persze. Na, pattanjon be, elviszem a szállodába.

Mintha mély álomból ébrednék, olyan érzés ez a hirtelen megmenekülés. Szinte öntudatlanul huppanok be az anyósülésre és nagy csattanással magamra csapom az ajtót. A túravezető megfordul a kocsival az úton és közben engem faggat.

– Mondja, ugye nem ivott a vízből?

– Mármit a forrásból a kolostornál? De ittam. A brosúra szerint iható.

– Ó, azok a tetves túrafüzetek. Tíz éve írták őket és már akkor is elavultak voltak. Az egész környék itt próbálja eltüntetni a veszélyes hulladékát, amit nem vihet be a szeméttelre, vagy ha mégis, akkor fizetnie kéne az elszállításáért. A sok méreg meg bemosódik a talajba. Jól jegyezze meg, semmilyen körülmények között ne igyon a környékbeli patakvízből.

Szennyezett patakvíz. Hát erre nem gondoltam. Lehetséges, hogy az egészet csak képzeltem? Méreg került a szervezetembe és jól megkavarta az agyamat, én meg végig egyedül bolyongtam az erdőben, mint valami eszement?

Miközben magamba roskadva őrlődöm megakad a szemem a visszapillantón. Három fénylő szempár villan a hátunk mögött, amint éppen besurrannak az erdőbe, de a hatalmas szarvas, aki visszajött értem az út közepén áll. Kihajolok az ablakon és intek felé. Ő egy lélegzetvételnyi ideig még engem néz, majd beszalad a fák közé és örökre eltűnik a szemem elől.

- Mi volt az?
- Semmi, csak azt hittem láttam valamit.
- Talán nem ártana, ha a szálloda orvosa holnap megnézné.
- Meglehet – mosolygok rá kedvesen.

Mondhatnék akármit, azt hiszem úgysem hinne nekem, talán még én is nehezen hiszek magamnak.

Beszippantott egy csodálatos és egyben ijesztő világ. Egy gyönyörű és idegen birodalom, ahol minden igyekezetem ellenére én, az ember, mindig csak betolakodó lehetek. Egy olyan birodalom, ami féltve őrzi a folyamatosan zsugorodó életterét és a megmaradt kincseit a civilizáció egyre hosszabb és egyre kíméletlenebb kezével szemben, de mindezek ellenére sosem tagadja meg tőlünk a csodákat. Ittam a forrásból és tényleg egy varázslatos dolog részévé váltam az örökké zizegő lombok alatt.

Találkoztam a rengeteg ismeretlen oldalával és egy töredéknyi időre bepillantást nyerhettem a titkaiba. Szarvasok mentették meg az életem, az oldalukon jártam a sötét vadont, akár csak a legendák régi istennői és megértettem, hogy ők is képesek félretenni a félelmet és felismerni, ha egy bajbajutott segítségre szorul.

Mindezt megtette értem pár állat, akiket mi haszonból, kedvtelésből vagy félelemből vadászunk.

A szarvas rám szegeződő tekintetében mégsem volt semmi szemrehányás. Sokkal inkább az tükröződött benne, hogy tudja kiszabadítottam a sötétségből, ahogy ő is kivezetett engem az éjszákából és ezt többé egyikünk sem felejtí el soha.

Lovass Adél

Lilla-akác

Akácerdő mellett lakik. Ma már - mint korához illően a legtöbb „nemszeretem” dologgal - megbékélt a környezetével, de ezzel a homok megkötéséhez kiváló növénnel, nem volt mindig ilyen kiegyensúlyozott. Korábban nem szerette a kevés díszértékkel rendelkező, s viszonylag későn lombba boruló, ugyanakkor az első fagyoknál azonnal levetkőző fát, melynek ág-bogai sose nyerték el tetszését, ráadásul a kutya tappancsát is állandóan felsértik tüskéi. Az akác ráadásul kiirthatatlan és erőszakos terjedésű. De azon a régi fájós-szeles májusi napon azonnal megváltozott minden, e növénnel szembeni előítélete.

Mikor az elsőként jelentkező görcsökkel bement a kórházba, akkor még csak szolid rügy jelezte a készülőben lévő, s végre figyelmét elnyerő csodát, mely kislánya születésével egy időben tört magának utat a létbe, s bontotta ki lila és fehér füzereit. Apró, előrenyúlt ajkacskák ontották magukból a mézédés illatot, s még ha nem is a frissen szültek anyai hormonainak tombolása is tette volna számára menyeyivé a földi létet, akkor is úgy vallotta volna: a legszebb pillanatokat éli át, hiszen karján a kerek, kis tejszagú lény, az amúgy kopott albérlet udvarán pedig a lila akác virít. A pici lányka neve már hónapokkal ezelőtt ki volt találva, de a véletlenek folytán – melyek, mint tudjuk, nincsenek – az akác színének névváltoztatást zsolozsmázta minden szoptatáskor: „Kicsi Lilla, ügyes vagy!”. S ha Lillácska nem is lett volna annyira ügyes, mint amennyire volt, akkor is azt érezte volna: minden helyére került, minden tökéletes!

Ám a tökéletes dolgoknak az a sorsuk, hogy elromoljanak. A kislány megbetegedett, vidékre kellett költözni vele. Az új lakóhelyen a kert vége kifutott az akácerdőre. De bármilyen hosszú is volt

a nadrágszíjparcella, mégis minden május közepén olyan bódító illatárral árasztotta el a szerény, vályogfalú ház udvarát, hogy akkor is imádta volna most már az akácot, ha nem a lánya születésének napjára emlékeztette volna mindig a gazdag virágözön.

Ugyan a zempléni erdők hús levegőjű, izgalmas erdei után nehéz volt megszokni a Nyírség „amatőr” erdőit, mégis örömét lelte az egyenes ültetésű fasorok közötti sétákban, hiszen azokat Lillácska is élvezte nagyon. Édesanyjától megtanulta, hogyan lehet megkülönböztetni az ehető nagy őzlábgombát az enyhén mérgező piruló őzlábtól, de azt is, hogy hol lehet a bodzaszörphöz illatos-aromás virágokat szedni.

Volt egy kedvenc helyük. A házuktól tíz percnnyire volt az a terület, s azért is szerették, mert egy dombocskán álltak a viszonylag vastag törzsű fák. Persze ott is nyílegyenesen, mely az ültetett erdők sajátja. Mindegy, csak erdő legyen! Fejük fölött lombsátorral, lábuk alatt pedig azzal a selyemre emlékeztető, puha fűvel, mely kora tavasztól késő őszig messziről, világoszölden harsogott.

Meg azért is szerették, mert - távol lévén a járt úttól -, itt már nem volt teleszórva semmilyen lim-lommal. A szemetelő emberek mind-mind lusták lehetnek, mert csak az út mellé hajlandók lerakni háztartási fölöslegüket; be, az erdő közepébe, domb tetejébe nem nagyon jutnak el, így ez a csöppnyi, zöld sziget unalmas és egyenmű színével tudta leginkább elkápráztatni őket.

„Én mindig azt álmodom, hogy itt, ezen a dombon vágtaok a lovammal” – nyílt meg egy alkalommal anyjának az amúgy meg lehetősélen zárkózott, magának való kislány. Imádot lovagolni, de a lovaglásban leginkább nem is magát a mozgást, hanem az állattal való kapcsolatot értékelte. Lilla titkát hallva, épp ezért, a dombos-selymes erdő rész kitüntetett szerepűvé vált számára, szinte már-már egy szentéllýé, ahol a Természetnek mély tisztelettel tudtak áldozni, szertartásos sétáik alatt hallgatva az erdő halk litániáit,

melyet csak alkalmanként zavart meg egy-egy felröppenő fácán rikácsolása, vagy riadtan csörtető őz lába alatt pattanó faág. Anya és lánya számára ezek a hangok a nyugalom hangjai voltak, az erdőé, melynek rezgése-remegése a hang- és gondolathullámok legkiválóbb közegét teremtette meg ábrándjaikhoz, s míg anya ifjú és szerelmes lányként futott képzeletében a távolban összeérő párhuzamosokat rajzoló fasorok között, addig lánya gondolatai között ezek a párhuzamosok szétnyíltak, muszáj is volt nekik, mert ha nem, akkor hogy tudna Lilla kivágtatni belőlük a csodaszép pej lovával?

Úgy tűnik, a tökéletes megint összeállt, aminek azonban van egy rendeltetett sorsa, s ezt beteljesítvén egy napon a halk litániát felverte a derék és büszke állású fák visítása. Fájdalmukban visítottak hosszan és hangosan, halott testük hatalmas robajjal dőlt zöld selyemmel bélelt koporsójukba, mely azonban most maga az életet adó anyaföld volt. A fák kitermelése kíméletlenül folyt napokon, heteken keresztül. Hiába hallatszott el a segélykiáltásuk a házig, beleszólása nem volt az erdőtulajdonos dolgába, csupán estefelé, mikor már hazamentek a munkások, akkor merészkedett el megnézni a pusztítás nyomait.

Furcsa látvány egy olyan tájon végigmenni, ahol korábban „érző lények” éltek. Nem csak a tereptárgyak hiánya miatt más minden, valami más úr is felsejlik. Nincs az a remegés-rezgés, nincsenek azok a hangok, nincs az a megfoghatatlan, éteri zene.

Ezt látva már csak az foglalkoztatta, hogy mondja meg lányának, hogy a pusztítás nem kicsi, nem csak a szokásos orv-favágók fűrészeltek el egy újabb fát derékban (mert az orv-favágók úgy szokták, derékban, csak hogy a saját derekukat megkíméeljék, nem törődve azzal, hogy e művelettel csak még nehezebbé teszik nemcsak a megcsonkított, de még a mellette lévő társak életét is, hiszen az új sarjhajtások átjárhatatlanná teszik a terepet), hanem mindent, még az álom-szigetet is meggyalázták, a selyemszőnyeget összegyűr-

ték, a halottakból pedig tömegsírt magasítottak. Hogy mondja meg neki, hogy nem lesz sem őzlábgomba-szedő, sem vágózó helyük? Mindezt nem tudta. Csak azt: meg kell mondani mindenképp.

A gyerekek, ha valamit nem mondanak el nekik a szüleik, azt megérik. S ha úgy jönnek rá az igazságra, akkor a szülők menthetlenül elveszítik a bizalmat.

Hétvégén a favágók is pihennek, így végre világosan tudtak elzarándokolni a már nem létező szentélyhez, leróni kegyeletüket, elmondani búcsúimájukat, s elsírni könnyeiket. Lilla nem volt egy síró gyerek. Anyját olykor még meg is rettentette keménysége. De akkor, azon a napon mégis azt kívánta, bárcsak elapadnának lánya könnyei végleg. A lány nem torpant meg a látványt megpillantva. Lilla olyan indulattal ment hajlott háttal, zokogva végig a tarra vágott erdőn, hogy anyja attól féltette, valami baja lesz. Kérte, forduljanak vissza. Végig beszélt hozzá, meg akarta lányát győzni arról, hogy az erdőgazdálkodás már csak ilyen, meg az élet is ilyen, párhuzamot akart vonni az élet dolgai és e pusztítás között, de Lilla nem hallotta anyját, valószínűleg, saját gondolataival volt elfoglalva, meg azzal, hogyan kerülje ki a kiálló tönkök csonkjait. Mindez nehezebbre esett, sós víz marta a szemét. A kislány bejárta minden zegét-zugát akkor az egykor-volt erdőnek. Akarta a bizonyosságot. A véglegest.

Ezután a csalódás után aztán az erdőgazdálkodásban való csatlakozás következett. A pusztítás utáni nyarakon még többször meg kellett siratniuk az akácerdőt, ha akarták, ha nem. A parlagfűvel felvert környék miatt taknyolva, krárogva, könnyezve vették tudomásul, hogy senki semmit nem kezdett azzal a területtel; se új csemeték, se új vetés. A „templomuk” helye tulajdonosaik számára nem volt szent, de még arra se volt érdemes, hogy sóval szántsák be. Learatni a legnagyobb hasznot. Csak ez volt a cél. Ezt egy szónyi papolás nélkül is megtanulta a gyerek.

A Természet nagy titka a megújulás. Sebei be tudnak forrni. A múlt héten, akácvirágzáskor fogalmazta meg magában ezeket. Már sűrű csalitos nőtt az akácgyökerekből. „Szívós és kiirthatatlan. Még ez a szerencse!” – gondolta. Az őzek bundáját ugyan biztosan megtépázták a tüskés ágak, de már látni azok között a csapásaikat. Lassan elfedi az út mentén hagyott szemetet a gyom, mivel a csalitos nem járható, ezért a lusták más helyet keresnek maguknak. Látszólag kezd helyreállni a rend. Talán összeáll minden újra tökéletesre? A Természet sebei sose fognak beforni nyomtalanul. A hegek jó ideig ott éktelenkednek.

Szedett néhány tányéros bodzavirágot, finom szörp lesz belőle Lillának. Megmondja, hol szedte? Elmesélje, hogy mit látott? Ugyanis a lánya, a nevét meghazudtoló makacs és kemény Lilla nem tapasztalhatja meg azt, amit ő; hiszen a „temetés” napján megfogadta, soha nem megy többé arra a helyre.

Varga Sándor

A Kisjézus születése

Az öregember felállt az asztaltól az ünnepi vacsora után. Szó nélkül leemelte a ködmönjét az előszoba fogasról és kiment.

Kint rákönyökölt a tornác karfájára. Úgy nézett maga elé, mintha valamit kutatna ott, a kert kerítésén túl. Észre sem vette, hogy az udvaron átvágó szél arcába csapta a szitáló esőt, pedig cudar hideg volt.

Összehúzott szemeivel – mint egy elmosódott fotót – a gyönyörű őszi búzavetést látta. Hetek óta nem lehetett tudni, hogy a ragadós sár marad, vagy a reggelenként a göröngyök között ezüstösen csillogó jégvártyát termő enyhe fagy keményedik meg, mert akkor oda az őszi vetés. Akkor pedig nincs más, mint tehetetlenül várni, várni, ki tudja, meddig, hogy el lehessen kezdeni a tavaszi vetést. Ezek a gondolatok marcangolták. Igaz, ezekről a kérdésekről a szomszédokkal már többször beszéltek, de az aggódásnál tovább nem jutottak, semmit sem tehetek.

Tegnap Bori néni, a szomszédasszony azt mondta, hogy az ő papjuk, aki ugyanúgy gazdálkodik, mint ők valamennyien, a reggeli ájtatosságon nagyon szépen imádkozott, hogy a kicsi Jézus hozza meg a várva-várt havat. A gazdáknak, hogy takaró kerüljön a vetésekre, a szegény embereknek pedig, hogy kevésbé fázzanak.

Ahogy ezt így végig ondolta, egy újabb szélroham ismét az arcába csapott. Megrázkódott, összehúzta magán a ködmönt, majd átballagott az istállóba, hogy megnézzze az állatokat. Az istálló meleg, párás levegője, a jószágok halk szuszogása, a tehenek kérődzésének hangja kissé megnyugtatta.

Nem volt imát mormoló vallásos ember, de mint minden parasztember, tudta, hogy az időjárás, a természeti erők szabják

meg lehetőségeiket, s egyedül az égiekben bízhatnak. Sóhajtott egyet. Lehet, hogy igaza van a szakállas papnak... Majdcsak megsegít minket a Jóisten.

Visszament az otthagyt családhoz, akik már lassan készültek az éjféli misére. Nem kérdezték, hol volt, hiszen tudták, már napok óta nem találja a helyét.

Mielőtt elindultak, kinyitották a tisztaszoba ajtaját, hogy oda is húzódjon át a meleg, meg ne fázzon a Kisjézus, amikor hozza az unokák ajándékát. A gazdasszony még egy pillantást vetett a kisasztalon felállított karácsonyfára, elfújta a nagylámpát és kulcsra zárta a külső ajtót.

Kint már taposták az emberek a bokáig érő, cuppogó sarat a templom felé haladva. Nem beszélgettek. A gyerekek sem szaladgáltak sem előre, sem hátra a felnőttek között, mint máskor.

A harmadik harangszóra megtelt a templom. A hívek csendben várták, hogy a káplán úr megkezdje a misét. Közben a gyerekek – már aki közel tudott férkőzni –, körben állva csodálták az oldalhajóban felállított betlehemet. A ministráns fiúk csengettek. Kigyúltak a fények az oltáron, és csendes, vágyakozó áhítat szállta meg az emberek szívét. A szentbeszéd rövid volt, de a fiatal káplán mélyen zengő, meleg hangja most is megtalálta az utat az emberek lelkéhez.

Beszélt az emberi gonoszságról, békétlenségről, kapzsiságról és a szegénységről, majd azzal folytatta, hogy végre megszületett és eljött hozzánk a kicsi Jézus, elhozta nekünk a megváltást, a szeretetet. Szeressétek, becsüljétek egymást, hogy megváltozzon az életetek! Imádkozzatok és higgyetek! És ha tiszta szívvel és mély hittel kértek, megadatik.

A szentmisét csendben ülték végig az emberek, a kántor hangját csak itt-ott erősítették meg néhányan. Amikor elhallgatott az orgona hangja, az emberek felálltak, hogy induljanak kifelé. Ak-

kor mégis teljes erővel csendült fel az ének: „Fel nagy örömmre, ma született aki után a föld epedett.”

Szinte érezni lehetett, hogy az elfojtott szorongás felszakad a szívekből. Szállt, szállt az ének az ég felé, ahogy megindultak kifelé a templomból.

Az ajtón kívül azonban valami történt. Akik elsőként odaértek, földre gyökerezett lábbal álltak meg, a bentiek megrekedtek, nem tudtak tovább menni. Akkor azok, akik már kiléptek, szinte egyszerre kiáltották: Uram Isten, micsoda hó! Öregek, fiatalok kacagva tapostak a lábszárig érő, csillogó fehérségben, és így kívántak egymásnak áldott, boldog karácsonyt.

Németh Fruzsina Lilla

Zoom technika

Úgyis csak ketten maradtak. Az egy pár, éppen felférnének. Gondolta Peggy, és csapott egyet az uszonyával. Akkorát, hogy neki is esett a falnak. Megint. Pedig arról már régen letett, hogy itt ugrálni tudjon valaha. Mint tette ezt hajdan a családjával az óceánban. Milyen gyönyörű napok is voltak azok, ahogyan vízből ki, vízbe be – egymással kergetőzve szelték a habokat, sőt, néha még egy nagytestű, lomha, cethalszerű állatot is megkerültek olykor-olykor. Bár Dudley bácsi szerint bizonyosan nem halról volt szó, hiszen az a „cucc” állandóan a víz felszínén halad, tükörsima, acélos a bőre, nem pikkelyes, és túl hegyes az orra. Mégis, mit nem adna Peggy, ha újra vitatkozhatna erről az óceán mélyén Dudley bácsival! Vagy láthatná újra azt a furcsa cethalat! Vagy látna bármit is a műanyag falon kívül. Na, meg ami a falon túl van. Szárazság, repedések, tetemek, rohadt algák.

– Fura elgondolni, hogy itt özönvíz lesz, nem? Már-már abszurd.

Megérkezett Maggy is. Ő azt mondja, már attól boldog lenne, ha értelmesen tudna bárkivel kommunikálni. Macerás ugyanis ez a visszhangos beszéd, ha a fal folyton visszaveri a hullámokat, és a válasz helyett a saját mondatait hallja, százszorosára felerősödvé. Ráadásul semmi helyük már itt. Márpedig a delfineknek óriási a térigényük, nem véletlen, hogy óceánban élnek. Maggy – nem mellesleg - hajszálpontosan ugyanúgy fogalmaz, mint anno Dudley bácsi. Peggy-nek mindig eszébe jut ez, néha hangot is ad ennek a gondolatnak. Mire Maggy fújtat egyet a feje búbján, és kifejti, hogy nem meglepő, végül is egy családba tartoznak valahol. A palackorrú vér, izé, pikkely, izé, szóval, aki palackorrú, az az is marad mindhalálig. Erre Peggy hozzáteszi, hogy valóban, nem véletlenül

voltak ők iskolatársak anno Delfini. És ezt mindig akkora örömmel konstatálják – már amint megértik egymást a nagy visszhangok és ultrahangok közepette -, hogy annak mindig fálnak csapódás a vége. Peggy az oldaluszonyával, Maggy pedig felfele ugrik egyet, nagyot koppan a feje. Ezt azóta játsszák el, mióta bekerültek együtt ebbe a szűk térbe. Érzik a bezártságot, látják a vízhiányt, de ezek a mindennapos rituálék mégis segítenek nekik, hogy ők legalább túléljék ezt. Mit? Ezt a... nem tudják pontosan megfogalmazni, mi is történt valójában. Ennyire még az ő intelligenciájuk sem fejlett.

Azt viszont pontosan tudják, hogy itt nemsokára özönvíz lesz. Pusztító, újrateemtő. Olyan mennyiségű sós és édesvíz fog ömleni, hogy abba bele is halhatnak. Abba is, mert a mostani pocsolya sem a legtutibb az élet szempontjából. Hogy hogyan jutott el hozzájuk a hír? Voltaképpen arról van szó, hogy nem záródik már lent jól a kupak, így néha be-betéved egy-egy információt hordozó szellő is. A körülményekre való tekintettel muszáj volt a szélből is értelmes hangot kinyerniük maguknak, ha a külvilágból valamilyen hírhez akartak jutni. Bármilyenhez, ami az óceánnal, a delfinekkal, egyáltalán az állatvilággal, a világukkal kapcsolatos. Peggy-nek jobban megy e téren az értelmezés és a feldolgozás, ő hallotta meg először. Tehát nemsokára jön a mindent elpusztító özönvíz. Valamiféle Isten akarja újramezdeni a dolgot. Hogy mit, nem tudni. De van egy Noé nevű valaki, aki épített egy hatalmas bálnát – ha jól értette -, és ott állomásoztat néhány tucat állatot, hogy megmentse őket. Minden fajból egy párt. Ők ketten maradtak. Az úgyis egy pár.

– Azon elgondolkoztál már, hogy hogyan juthatunk ahhoz a bálnához, amikor össz-vissz ennyi víz van széles e határon, amennyiben mi létezőnk?

– Honnan vagy ebben olyan biztos?

– Palackorrú vagyok, nem hülye.

Mióta a hír birtokába jutottak, azóta ez a vita is a napi rutinjuk részévé vált. Maggy akadékoskodik, Peggy bizakodik. Neki muszáj reménykednie abban, hogy ők ketten túlélhetik ezt. Ezt, ami történt velük. Ami történt az óceánnal. De Maggy mintha szándékosan el akarna pusztulni. Mintha itt, ezek között a falak között akarna elrohadni. Mégis, miért akarja ezt? Hiszen abban a bálnában biztosan van víz! Hát nem ők az egyetlen emlősök és halfajok szerte a világban!

– Ha már palackorrúak vagyunk, mi lenne, ha használnánk?

– Levegőt veszek, már ami van még ebben a szarban.

– Ne már! Elkezdhetnénk ezt a vackot gurítani!

– Meg lehet mozdítani?

– Nem tűnt fel, hogy mindig, amikor véletlenül belecsapódunk, megmozdul?

– Nem.

– Hát, akkor figyelj!

Peggy-nek ez csak ebben a pillanatban jutott eszébe. Beledöfi orrát delfinizomból a falba, és láss csodát! Az úgynevezett „szar” picit megbillen.

– Na ja. Megmozdul.

– De ha ketten csináljuk?! Egyszerre, mindig együtt?

– Tulajdonképpen miért akarsz ennyire ahhoz a Noéhoz sietni?

– Te nem akarsz életben maradni?

– De, éppen ezért nem kezdenék el a pusztaság és kietlen óceánfenéken elindulni bele a vakvilágba.

– Ha a közelében vagyunk már, visszaverődik a bálna testéről a hang!

Megint letromfolja. Maggy folyton ezt csinálja Peggy-vel, most is. Például azzal, hogy az eszébe jutott-e valaha Peggy-nek, hogy ez a Noé is ember. És lehet, hogy ő okozta ezt is, ami most van. Honnan gondolja Maggy, hogy ez a Noé is ember? Mert csak egy ember

képes egy hatalmas bálnát a szolgálatába állítani úgy, hogy az teljesen idegen eredetű állatokat hurcibáljon el a ki tudja, hová. Ebben van igazság, mint ahogyan Maggy minden gondolatában van igazság. Dudley bácsijében is volt. Lehet, hogy Noé is oka annak, hogy nincsen már családjuk, nincs környezetük, megszűnt a természetes élőhelyük... szóval, hogy nincsen víz?

Ekkor térnek rá mindennapos, palackozott rutinjuk harmadik szakaszára. Megpróbálják rekonstruálni, mi is történt, és hogyan kerültek ide. És hogy hova tűntek a többiek. De mielőtt ebbe is belemennék, távolítsuk a kamerát.

Egy hatalmas, repedezett felszínű, barnás-sárga felület. Kiszáradt óceánfenék rohadt algamaradékokkal, töredezett korallzatónyokkal, vízi élőlények csontvázaival. Tűz a nap, néhol nagyobb árnyékot vet a talajra egy-egy kósza felhő. Balról jobbra halad a kameraszem, amikor valami megcsillan az objektívon. Hatalmas, sziklapart méretű palack fekszik közvetlenül a morzsolhatóvá aszott hínárcsomag mellett. Eldőlve hever, félig tele vízzel. Ahogyan fickándoznak benne a delfinek, picikét gurul előre és hátra. És most újra közelítsünk rá a delfin párra. Amerikai plánban Maggy és Peggy. Utóbbi kezdi a rituális felelevenítést. Mindig ő kezdi.

– Egyszer csak azon kaptuk magunkat, hogy egyre kevesebbet kell a vízfelszín felé úszni, hogy levegőt vegyünk. Valahogy közeledett felénk a víz teteje.

– Később már ugrálni sem tudtunk, a visszacsobbanás után egyre többször sértettem meg a hasam.

Mint mindig, Maggy most is mutogatja harci sérüléseit, talán azért, hogy Peggy sajnálja. Azonban az emlékezés rítusa a sirállyal folytatódik. Peggy és a sirály párbeszédével.

– Szerettem azokkal a madarakkal beszélgetni ugrálás közben. Na, akkor mesélte az egyikük, hogy hatalmas embertömegeket lát a parton, akik vödörszámra hordják el az óceánt. Én akkor csak ne-

vettem rajta. Hogy így ne már. De erősködött, hogy azért a levegőből többet lát, és higgyem el, egyre nagyobb tartályokkal érkeznek nagy és kicsi emberek.

– A miértet nem tudta?

– Mégiscsak egy sirályról s nem egy bölcs rozmárról volt szó. Hosszú csend. Felidézük, milyen volt Romulussal, a rozmárral hosszasan filozofálni. Meg amikor olyan volt körülöttük vízi élet. Egyáltalán, élet. Maggy-é mindig a befejező szerep.

– Aztán emlékszel, amikor versenyeztünk? Akkor hívtam fel a figyelmed, hogy egy csomó nagytestű madár repked felettünk: egyenes szárnyakkal, süvítő hanggal, meg mindegyik valami füstöt eregetett a farktollából.

– Ilyenek nem voltak ilyen számban fent, ahogyan a fémtestű, hegyes orrú bálnák is megsaporodtak.

– Pedig volt egy idő, amikor szinte egyáltalán nem voltak se a vízben, se a levegőben... De ne szakíts félbe! Szóval, akkor már mindketten felsértettük a hasunk tájkát, olyan alacsony volt a víz, akkor egyszer csak... Sötét.

– Nem! Én láttam, hogy repül felénk egy nagy, hatalmas, csillogó...

– Szerintem ez repült felénk, amiben most vagyunk. Ez az izé. És sötét.

Sötét. Sem emlék, sem visszhang, sem semmi. Legelőször Peggy eszmélt fel, de akkor már benne volt a palackban. Maggy-vel, pár vízi növényvel és a kis vízzel együtt. Ez az a rész, amelyet egyikük sem tudott felidézni, hiába próbálták napról napra. Bekerültek az üvegbe, víz, család, többi delfin, többi állat sehol. Csak ők ketten. És akkor most itt van ez özönvízes fenyegetés, meg az a rejtélyes Noé. Akiről meg a nagy bálnájáról csak a szél által tudunk, teszi hozzá epésen Maggy. Már ha a delfineknek van epéjük, de ez most lényegtelen.

Ám ma – ahelyett, hogy mélabúsan, töprengve-bosszúsan bámulnának ki a falon, ahogyan az már lenni szokott – Peggy

cselekszik. A kupak újfent picit laza. A résen, igen, azon a pici nyíláson talán ki tudna...

– Hahó!

Jó hosszan elnyújtja az ó-t, hogy minél több hangnak legyen esélye visszaverődni. Maggy értetlenül néz. Peggy megint elkiáltja magát, jó hosszú ó-val.

– Delfinuszonyra mondom, nem teljesen világos, mi a jó fenét...

– Ha itt van valahol a nagy bálna, akkor visszaverődik a hangunk! Tájékozódás!

– És hogyan jutnánk el...

– Palack és palackorr! Gurítás! Ahogyan az előbb mutattam!

Maggy le akarja hurrogni, de aztán Peggy vágytól és reménytől csillogó gombszemébe néz. És valami rá is ráragad. Nem tudja mi, nem tudja, hogyan – azért a palackorrúak intelligenciája is véges -, de érzi, hogy meg kell próbálniuk. Talán azért, hogy képviseljék az a családot, amíg lehet. Talán azért, hogy szakítsanak a mindennapi rítussal. Vagy talán azért, hogy meglássák, igaz-e a szellő híre No-éról és az állatfajokat gyűjtő bálnáról? Vagy esetleg csak azért, mert Dudley bácsi szerint egy igazi delfin visszafele sohasem ugrál.

– Hallod ezt, Maggy? Hallod?

Visszaverődés. Nem is olyan messziről. Onnan, a teknőscsontváz felől. Határozottan nagytestű felületről érkeznek a hullámok.

– És ha az özönvíz hamarabb érkezik?

– Gyorsan gurítunk.

– De ha mégis?

Peggy nem tud értelmesen és megnyugtatóan válaszolni Maggy felvetésére. Csak azt érzi, hogy az emberek okozta jelennél – mert most már nagyon is hisz a sirály egykori szavaiban – semmi nem lehet rosszabb. Még a nagy mennyiségű özönvíznél sem. Érkezzen az bárhonna. Vajon milyen állatfaj lehet az a bizonyos Isten? De ez most nem fontos. Megérkeztek a visszhangok, indul-

ni kell. Éppen egy párt alkotnak, muszáj, hogy felférjenek a nagy bálnára.

Mindezen érzéseket azonban Peggy nem tudja delfinül elmondani. Elég a beszédből! Cselekedjünk! Nekinyomja erőből az orrát a falnak. Maggy csap néhányat a farkával, aztán nekimegy ő is az orrával. A palack lassan elkezd tovább gurulni a két palackorr nyomásától, döfésétől. Végül is egy igazi delfin nem ugrik hátrafelé. És hát, lássuk be, csak ők maradtak igazi delfinek messze a kiszáradt óceán szerte.

Távolodik az objektív a palacktól. Egyre fentebből és fentebből látni, ahogy a zsugorodó, műanyag test lassan vánszorog előre a kiszáradt talajon. Ahogyan így távolodik a kamera, egyszer csak a premier plán jobb szélén bekúszik a hatalmas, erős anyagból épült bárka – természetesen nem bálnáról volt szó eddig sem, de hát a félreértés nagy úr! -, rajta pici pontokként állatok sorakoznak. Talán innen a nagyfülű elefántot és a hosszúnyakú zsiráfot ki is lehet venni. Nem vészes távolságban, apró reménysugárként csillan fel olykor-olykor a palack, benne a két elszánt, megmaradt példánnyal. Hirtelen hatalmas dörrenés. Lassan kúszik a kamera a hang irányába, és óriási, lilás-kékes égrészt pillantunk meg. Ott már villámlik. És fülsüketítő a dörgés. Még szerencse, hogy a palack hangszigetelt anyagból készült!

„Noé életének hatszázadik esztendejében, a második hónapban, e hónap tizenhetedik napján, felfakadának ezen a napon a nagy mélység minden forrásai, és az ég csatornái megnyilatkoznak.”¹

Időjárás-jelentést hallhatnak: az elkövetkezendő negyven nap és negyven éjjel szakadni fog az eső. Megállás nélkül. Elborít mindent, hegyet, völgyet, kicsit és nagyot, rútat és szépet. Esőkabát, esernyő, gumicsizma nem szükséges. Tök felesleges.

„És oda vesze minden földön járó test, madár, barom, vad, és a földön nyüzsgő minden csúszó-mászó állat; és minden ember.”

És minden ember.

---

1 Teremtés könyve 7. fejezet

